

Psychoanalyse voor beginners

Elke Van Campenhout - De Standaard - 26 februari 2004

Brussel- Met "Da'iss" heeft Peter De Graef een bijzonder filosofische tekst geschreven, die zich over veel niveau's uitstrekt. Er is het verhaal van de jongen die stelten draagt om groter te lijken of het meisje met een potplant op haar hoofd. Maar langzaam wordt duidelijk dat het ook gaat over het leven. En over overleven met alle mogelijke middelen.

Wat is waarheid en wat is werkelijk? In hoeverre leven we in leugens? In welke mate is ons leven niets meer dan een theater? Wat gebeurt er als we dat ontmaskeren? En wat doen we met alle pijn die dan naar boven komt?

Da'iss is geen gemakkelijke voorstelling. Bij aanvang zien we nog een fantastische figuur met een veel te grote koffer het podium opstropelen, om vervolgens met veel poeha nijdig uit te halen naar de kinderen in de zaal. Het is een jongetje dat graag Belangrijk wil zijn, en dat de problemen van het Universum wil oplossen.

Naarmate het stuk vordert, blijkt de situatie echter veel complexer. Want het podium is niet echt een plek, en de jongen niet echt daar, maar op een operatietafel waar ze zijn tralala aan het wegsnijden zijn. En het meisje Miepje, is misschien wel een stukje van die jongen...

Peter De Graef slaagt er in om waarheid en leugen op een bijzonder onderhoudende manier door elkaar te haspelen. Zijn verhaal gaat de wreedheid niet uit de weg. Vierjarige meisjes worden in Albanië achtergelaten om uit hun tranen exclusief keukenzout te distilleren. En de ridderjongen heeft zijn zusje in de vlammen achtergelaten, omdat hij met zijn gameboy aan het spelen was. De vader sloot de jongen op in de bezemkast. Of is de werkelijkheid nog een stuk simpeler en triester dan al deze straffe verhalen?

Da'iss is een psychoanalytisch sprookje, een therapeutische sessie, waarin onze primaire angst om alleen te worden gelaten de hoofdrol speelt. Er is voortdurend schrik om niet graag gezien te worden. Of te klein om te mogen meespelen. Maar het is ook het verhaal van het theater, van het spel waarin waar en vals bijna met elkaar samenvallen.

Bij momenten graaft Peter De Graef behoorlijk diep. Zoals wanneer Miepje uitlegt waarom een koekje misschien wel geen koekje is. Of waarom gelukkig zijn met wat je hebt, misschien wel hetzelfde is als gelukkig zijn met niets. Maar zelfs dan blijft Da'iss boeiend voor een publiek van alle leeftijden (boven zeven jaar). Het is een voorstelling die tegelijkertijd entertaint en hoge eisen stelt aan de toeschouwers. Maar daarvoor worden dan ook alle middelen ingezet: sterke acteurs, een boeiende tekst en een inventieve scenografie.